

ردیف	درس ۱۵ (کبوتر طوقدار - مهمان ناخوانده) - قلمرو زبانی (۷ نمره)	بارم
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) زاغی در حوالی آن بر درختی بزرگ گشن‌خانه داشت. (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) ..... انبوه / پرشاخ و برگ ۰/۲۵ ب) در وقت فراغ موافقت اولی‌تر، و الا طاعنان مجال وقیعت یابند. (فروردین ۱۴۰۳، ساسانی) .... بدگویی / سرزنش / عیب‌جویی ۰/۲۵ ج) مرا قضای آسمانی در این ورطه کشید. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) ..... مهلکه / خطر و دشواری (۱ مورد) ۰/۲۵ د) مطوقه و یارانش مطلق و ایمن بازگشتند. (خرداد ۱۴۰۱، ساسانی) ..... رها شده / آزاد ۰/۲۵ ه) صواب آن باشد که جمله به طریق تعاون قوتی کنید. (اردیبهشت ۱۴۰۳، ساسانی) ..... صلاح و درست ۰/۲۵ و) زاغی در حوالی آن بر درختی بزرگ گشن‌خانه داشت. (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی) ..... انبوه / پرشاخ و برگ ۰/۲۵ ز) صیاد پیش آمد و جال بازکشید. (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) ..... دام و تور ۰/۲۵	۱/۷۵
۲	کدام دو واژه در ابیات زیر هم معنی هستند؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... طاعن و عیب‌جو ۰/۲۵ الف) منازعان تو هرچند طاعن و قویند به نزد اهل خرد جمله طاغیند و غوی ب) نگه دار تا مردم عیب‌جوی نجویند به نزدیک تو آبروی	۰/۲۵
۳	کدام واژه در بیت زیر به معنی «گره» است؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... عقده ۰/۲۵ «وفای تو صنما عقده بست با جانم فراق تو ز چه معنی است در میانه صداق»	۰/۲۵
۴	کدام واژه درست معنی شده است؟ (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) ..... گزینه ج ۰/۲۵ الف) وقیعت: واقع شدن ب) سیماب: نقره ج) صباحت: زیبایی د) ملالت: سرزنش	۰/۲۵
۵	کدام گزینه معادل معنایی واژه مشخص شده نیست؟ (خرداد ۱۴۰۴) «جمله به طریق تعاون قوتی کنید تا دام از جای برگیریم.» الف) مظاهر ب) التفات ج) معونت د) پشتیبانی ..... گزینه «ب» (۰/۲۵)	۰/۲۵
۶	در گروه کلمه‌های زیر ... مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هر یک را بنویسید. زهاب دیدگان (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) / معونت و مظاهر (خرداد ۱۴۰۱، ساسانی) / جد و رقبت (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) / طاعت و مطاوعت (خرداد ۱۴۰۱، ساسانی) / ظبط و نگهداری (خرداد ۱۴۰۱، ساسانی) پاسخ: ..... معونت و مظاهر ۰/۲۵ / جد و رغبت ۰/۲۵ / ضبط و نگهداری ۰/۲۵	۰/۷۵
۷	املائی کدام واژه با توجه به معنی نادرست است؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... گزینه ج ۰/۲۵ الف) مطلق: آزاد ب) دها: هوشمندی ج) مؤنث: کمک د) صواب: درست	۰/۲۵
۸	املائی درست دو واژه نادرست متن زیر را بنویسید. (بتول معیریان؛ اراک) ..... ثقت ۰/۲۵ / مناصحت ۰/۲۵ «هر سخن که از سماع آن شنونده را کراهیت آید بر ادای آن دلیری نتوان کرد مگر که به عقل و تمیز شنونده ثقتی تمام باشد. خاصه که منافع و فواید آن بدو باز گردد حقوق تربیت و تقریر لوازم مناصحت فایده‌ای دیگر نتواند بود. چه گوینده را در آن و رای گزارد و اگر از تبعیت آن به سلامت بجهت کار تمام بل فتح با نام باشد»	۰/۵
۹	در گروه کلمات زیر املائی کدام واژه نادرست است؟ صحیح آن را بنویسید. (بتول معیریان؛ اراک) ..... سلاح ۰/۲۵ مرغزاری نزه - موجب سیادت - فراغ و آسایش - صلاح تجارب - مطاوعت و پیروی	۰/۲۵
۱۰	در هر عبارت املائی یک واژه نادرست است؛ شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. الف) به معونت و مظاهر ایشان از دست صیاد بجستم. (خرداد ۱۴۰۱، ساسانی) ب) حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگذارند و به معونت و مظاهر ایشان از دست صیاد بجستم. (خرداد ۱۴۰۳) پاسخ: ..... الف) مظاهر ۰/۲۵ ب) بگذارند. ۰/۲۵	۰/۵

۱۱	در متن زیر یک غلط املائی وجود دارد، آن را بیابید و شکل درستش را بنویسید. (فروردین ۱۴۰۳، ساسانی) «چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگزاردند و به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم، مرا نیز از عهده لوازم ریاست بیرون باید آمد و موجب صیادت را به ادا رسانید.» ..... صیادت ۰/۵
۱۲	املائی درست واژه داخل کمانک را انتخاب کنید. حالی (صواب / ثواب) آن باشد که جمله به طریق تعاون قوتی کنید. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) ..... صواب ۰/۲۵
۱۳	کدام بخش از جملات زیر حذف شده است؟ (بتول معیریان؛ اراک) الف) اکنون نه ما را بر تو کراهیتی متوجه است و نه تو را از ما آزاری باقی. .... است ۰/۲۵ ب) ملک را نصیحتی کردم و آن چه بر خود واجب شناختم به جای آورد. .... شناسه اول شخص در فعل «آورد» (آوردم) ۰/۲۵
۱۴	نقش کلمات مشخص شده را بنویسید. (بتول معیریان؛ اراک) ..... کبوتران: متمم ۰/۲۵ زیرا: مسند ۰/۲۵ کبوتران را فرمود که: «فرود آید.» جمله بنشستند و آن موش را زیرا نام بود
۱۵	وضعیت کدام واژه در گذر زمان همانند کلمه «محضر» در مصراع «بدرید و بسپرد محضر به پای» است؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) ..... الف) پای راست افکار شد ب) اختلاف صیادان آن جا متواتر ج) پا در رکاب راهوار خویش دارند د) گزینۀ ب ۰/۲۵
۱۶	نکته زبانی جمله مقابل را شرح دهید. «شیران غریزند و به اتفاق آهو را از دام رها کنید.» (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) پاسخ: ..... حذف شناسه در فعل «رها کنید» به قرینه فعل قبلی (رها کردند) ۰/۵
۱۷	درباره کاربرد معنایی فعل «ایستاد» در دو عبارت زیر توضیح دهید. (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) الف) موش این بشنود و زود در بریدن بندها ایستاد که مطوقه بدان بسته بود. ب) سطر اول را که معلم بزرگوار نوشت، ایستاد و رویش را برگرداند تا کلاس را ببیند. پاسخ: ..... «ایستاد» در جمله اول از فعلهای آغازین و به معنی «شروع کرد» است؛ اما در جمله دوم یعنی «بلند شد.» ۰/۵
درس ۱۵ (کبوتر طوقدار - مهمان ناخوانده) - قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۸	نویسنده جوامع الحکایات کیست؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... محمد عوفی ۰/۲۵
۱۹	همه آثار زیر از عطار نیشابوری است؛ به جز .... (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی) ..... گزینۀ د ۰/۲۵ الف) اسرار نامه ب) منطق الطیر ج) تذکره الاولیا د) کلیله و دمنه
۲۰	نام صاحب هر یک از آثار داده شده را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) الف) سه دیدار (نادر ابراهیمی / رسول پرویزی) ..... نادر ابراهیمی ۰/۲۵ ب) جوامع الحکایات (نصرالله منشی / محمد عوفی) ..... محمد عوفی ۰/۲۵
۲۱	در عبارت زیر کدام رکن تشبیه حذف شده است؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... وجه شبه ۰/۲۵ «از عکس ریاحین او پر زاغ چون دم طاووس نمودی و در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی.»
۲۲	مفهوم کنایی «گرفتار شدن» در کدام بخش از عبارت زیر آمده است؟ (بتول معیریان؛ اراک) ..... در دام افتادن ۰/۲۵ چندان که دانه بدیدند، غافل وار فرود آمدند و جمله در دام افتادند و صیاد شادمان گشت و گرازان به تگ ایستاد
۲۳	هر یک از موارد مشخص شده، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ (فروردین ۱۴۰۳، ساسانی) الف) تا از چشم او ناپیدا نشویم، دل از ما برنگیرد. (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) ..... کنایه ۰/۲۵ ب) چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار، جویها براند. (فروردین ۱۴۰۳، ساسانی) .... استعاره ۰/۲۵
۲۴	در هر دو مورد زیر آرایه استعاره به کار رفته است؛ درست / نادرست (فروردین ۱۴۰۳، ساسانی) ..... درست ۰/۲۵ الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره فرو چکید و نامش دل شد. ب) چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار، جویها براند.

۲۵	کدام عبارت برابر معنایی هر یک از مفاهیم زیر است؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل و خارج کشور) ..... الف ۳ /۲۵ ب ۱ /۲۵										
۰/۵	<table border="1"> <thead> <tr> <th>مفهوم</th> <th>عبارت</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) نپذیرفتن</td> <td>۱- راه تافتن</td> </tr> <tr> <td>ب) تغییر مسیر دادن</td> <td>۲- بخایید دندان به دندان کین</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳- تن در ندادن</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴- از فرط هیجان لگه دویدن</td> </tr> </tbody> </table>	مفهوم	عبارت	الف) نپذیرفتن	۱- راه تافتن	ب) تغییر مسیر دادن	۲- بخایید دندان به دندان کین		۳- تن در ندادن		۴- از فرط هیجان لگه دویدن
مفهوم	عبارت										
الف) نپذیرفتن	۱- راه تافتن										
ب) تغییر مسیر دادن	۲- بخایید دندان به دندان کین										
	۳- تن در ندادن										
	۴- از فرط هیجان لگه دویدن										

۲۶	<p>دو مورد از آرایه‌های ادبی بیت زیر را بنویسید. (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی)</p> <p>«درفشان لاله در وی چون چراغی ولیک از دود او بر جانش داغی.»</p> <p>پاسخ ..... تشبیه (لاله به چراغ) / استعاره (دود: آه و حسرت - جان: وسط گلبرگهای لاله - داغ: سیاهی میان گلبرگهای لاله) / تشخیص (جان داشتن و داغدار بودن لاله) / مراعات نظیر (لاله و داغ) / حسن تعلیل (علت سیاهی وسط گلبرگهای لاله به خاطر دود، یعنی آه و حسرت است!) / ایهام تناسب (لاله به معنی گل قابل قبول و به معنی نوعی چراغ غیرقابل قبول و متناسب با دود و چراغ) دو مورد هر کدام ۰/۲۵</p>
----	--

۲۷	<p>در جدول زیر برای هریک از موارد ستون الف یک آرایه مناسب از ستون ب انتخاب کنید. (یک مورد در ستون ب اضافی است) (خرداد ۱۴۰۴)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی‌ها براند.</td> <td>۱. متناقض نما</td> </tr> <tr> <td>ب) به رقصی که بی‌پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند.</td> <td>۲. تضمین</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳. استعاره</td> </tr> </tbody> </table> <p>پاسخ: ..... الف) استعاره ۰/۲۵ ب) متناقض نما ۰/۲۵</p>	ستون الف	ستون ب	الف) چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی‌ها براند.	۱. متناقض نما	ب) به رقصی که بی‌پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند.	۲. تضمین		۳. استعاره
ستون الف	ستون ب								
الف) چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی‌ها براند.	۱. متناقض نما								
ب) به رقصی که بی‌پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند.	۲. تضمین								
	۳. استعاره								

درس ۱۵ (کبوتر طوقدار - مهمان ناخوانده) - قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۸	<p>معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.</p> <p>الف) گرازان به تگ ایستاد. ۰/۵ (خرداد ۱۴۰۳ داخل و خارج کشور)</p> <p>ب) کبوتران اشارت او را امام ساختند و راه بتافتند. ۰/۵ (ساسانی، فروردین ۱۴۰۳)</p> <p>ج) مرا قضای آسمانی در این ورطه کشید. ۰/۵ (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲)</p> <p>د) اختلاف صیادان آنجا متواتر بود. ۰/۵ (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲)</p> <p>ه) صیاد گرازان به تگ ایستاد. ۰/۵ (ساسانی، خرداد ۱۴۰۱)</p> <p>و) مگر تو را به نفس خویش حاجت نمی‌باشد. ۰/۵ (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳)</p> <p>ز) ثقت دوستان به کرم عهد تو بیفزاید. ۰/۵ (ساسانی، اسفند ۱۴۰۲)</p> <p>ح) در وقت فراغ موافقت اولی‌تر؛ و الا طاعنان مجال وقیعت یابند. (خرداد ۱۴۰۴)</p> <p>پاسخ:</p> <p>الف) خرامان (با ناز و تکبر) ۰/۲۵ شروع به دویدن کرد ۰/۲۵</p> <p>ب) کبوتران از فرمان او اطاعت کردند ۰/۲۵ و تغییر مسیر دادند. ۰/۲۵</p> <p>ج) سرنوشت و تقدیر آسمانی ۰/۲۵ مرا در این گرفتاری انداخته است. ۰/۲۵</p> <p>د) شکارچیان پی در پی ۰/۲۵ به آنجا رفت و آمد می‌کردند. ۰/۲۵</p> <p>ه) شکارچی خرامان (با ناز و تکبر) ۰/۲۵ شروع به دویدن کرد ۰/۲۵</p>
----	--

	<p>(و) آیا تو به جان خودت نیاز نداری؟ (قطعا جان تو برایت ارزشمند است!) ۰/۵ (ز) اعتماد دوستان ۰/۲۵ به بزرگی تو در وفاداری بیشتر می‌شود. ۰/۲۵ (ح) در وقت آسایش (۰/۲۵) همراهی بهتر است (۰/۲۵) و گرنه سرزنش‌کنندگان (۰/۲۵) فرصت بدگویی پیدا می‌کنند. (۰/۲۵)</p>					
۲۹	<p>با توجه به درس ۱۵ (کبوتر طوق‌دار) دو ویژگی شاخص «مطوقه» را بنویسید. (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) ۰/۵ پاسخ: ..... رهبری دانا، با هوش و وظیفه‌شناس که به فکر زبردستان است. دو مورد هر کدام ۰/۲۵</p>					
۳۰	<p>گوینده هر عبارت از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل و خارج کشور) ۰/۷۵ الف) آنچه دارم از اندک مایه حطام دنیا کفایت است. .... قانع بودن ۰/۲۵ ب) مرا نیز از عهده لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب سیادت را به ادا رسانید. .... مسولیت‌پذیر ۰/۲۵ ج) گویند ز عشق کن جدایی این نیست طریق آشنایی. .... وفادار ۰/۲۵</p>					
۳۱	<p>دو پیام محوری درس «کبوتر طوق‌دار» را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) ۰/۵ انسان باید دوراندیش باشد / انسان باید از حوادث و اتفاقات درس عبرت بگیرد / رهبر باید مسولیت‌پذیر باشد و ... (دو مورد؛ هر کدام ۰/۲۵)</p>					
۳۲	<p>با توجه به آموزه‌های امسال هر یک از عبارتهای زیر درباره چه کسی بیان شده است؟ (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی) ۰/۵ الف) و این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط قلم درنهاد. .... بونصر مشکان ۰/۲۵ ب) این ستیزه‌روی در کار ما به جد است و تا از چشم او ناپیدا نشویم دل از ما بر نگیرد. .... صیاد(شکارچی) ۰/۲۵</p>					
۳۳	<p>در متن زیر دو تشبیه وجود دارد که در هر دو مورد بر زیبایی مرغزار تأکید شده است. درست / نادرست (اسفند ۱۴۰۲، ۰/۲۵ ساسانی) «آورده‌اند که در ناحیت کشمیر متصدی خوش و مرغزاری نزه بود که از عکس ریاحین او، پر زاغ چون دم طاووس نمودی و در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی.» ..... درست ۰/۲۵</p>					
۳۴	<p>صفت «محتاط»، بیشتر برانده کدام یک از شخصیت‌های داستان «کبوتر طوق‌دار» است؟ (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) ۰/۲۵ الف) زاغ ب) مطوقه ج) زبرا د) صیاد ..... زبرا ۰/۲۵</p>					
۳۵	<p>یک دلیل بیاورید که چرا مطوقه به موش اصرار می‌کرد که «نخست از آن یاران گشای.»؟ (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) ۰/۵ یکی این که مطوقه رهبر کبوتران بود و از این نظر آنها حقی بر مطوقه داشته‌اند. دیگر این که کبوتران وظایف خودشان را در قبال او انجام داده بودند و مطوقه با کمک آنها از دست صیاد رها شده بود و سوم این که مطوقه دوست صمیمی زبرا بود و اگر اول بندهای مطوقه را باز می‌کرد ممکن بود خسته و آزرده شود و برخی از کبوتران در بند بمانند؛ ولی اگر بریدن بندهای مطوقه به آخر می‌ماند، حتی اگر زبرا خسته هم می‌شد، باز هم راضی نمی‌شد که دوستش (مطوقه) در بند بماند! (یک مورد ۰/۵ نمره)</p>					
۳۶	<p>در جدول زیر مفاهیم مرتبط با عبارت ستون الف را از ستون ب انتخاب کنید. (یک مورد در قسمت ب اضافی است) (خرداد ۱۴۰۴)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">ب</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;"> (۱) چه باشی چو روبه به وامانده سیر (۲) آینده‌نگری (۳) شما در گل منگرید؛ در دل نگرید (۴) اتکا به نفس (۵) فروتنی </td> <td style="vertical-align: top;"> الف) چه در کار و چه در کارآموزی / نباید جز به خود محتاج بودن ب) تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین / دیو آدم را نبیند غیر طین ج) زاغ با خود اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود د) هزاران سال ما برای پیدا کردن کله‌ماهی‌ها و نان مانده در میان قایق‌ها و صخره‌ها تلاش کرده‌ایم و حالا دلیل دیگری برای زندگی داریم: آموختن، یافتن و آزاد بودن. </td> </tr> </tbody> </table> <p>پاسخ: ..... الف) گزینه چهار ۰/۲۵ ب) گزینه سه ۰/۲۵ ج) گزینه دو ۰/۲۵ د) گزینه یک ۰/۲۵</p>	ب	الف	(۱) چه باشی چو روبه به وامانده سیر (۲) آینده‌نگری (۳) شما در گل منگرید؛ در دل نگرید (۴) اتکا به نفس (۵) فروتنی	الف) چه در کار و چه در کارآموزی / نباید جز به خود محتاج بودن ب) تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین / دیو آدم را نبیند غیر طین ج) زاغ با خود اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود د) هزاران سال ما برای پیدا کردن کله‌ماهی‌ها و نان مانده در میان قایق‌ها و صخره‌ها تلاش کرده‌ایم و حالا دلیل دیگری برای زندگی داریم: آموختن، یافتن و آزاد بودن.	
ب	الف					
(۱) چه باشی چو روبه به وامانده سیر (۲) آینده‌نگری (۳) شما در گل منگرید؛ در دل نگرید (۴) اتکا به نفس (۵) فروتنی	الف) چه در کار و چه در کارآموزی / نباید جز به خود محتاج بودن ب) تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین / دیو آدم را نبیند غیر طین ج) زاغ با خود اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود د) هزاران سال ما برای پیدا کردن کله‌ماهی‌ها و نان مانده در میان قایق‌ها و صخره‌ها تلاش کرده‌ایم و حالا دلیل دیگری برای زندگی داریم: آموختن، یافتن و آزاد بودن.					
	<p>موفق باشید.</p>					